

Rudolf Pečman – Vivaldi a jeho doba*

K loňskému 330. výročí narození Antonia Vivaldiho připravila Česká republika dva významné kulturní počiny. Prvním z nich byla světová premiéra nedávno nalezené Vivaldiho opery *Argippo*, která byla nastudována jejím objevitelem Ondřejem Mackem a provedena v Praze ve Španělském sále Pražského hradu 3. května 2008. Druhým, neméně významným počinem, je první česky psaná monografie *Vivaldi a jeho doba*, kterou vydala Masarykova univerzita a která je tak svěže aktualizovaná, že zachycuje mimo jiné i ono výše zmíněné loňské operní představení. Rudolf Pečman, renomovaný muzikolog a specialista na barokní hudbu, na ploše čtyř set stran rozvíjí pozoruhodné bádání nad soukromým a profesním životem jednoho z barokních mistrů ve vztahu ke společnosti a historii doby.

Autor se hned v úvodu vyznává ze svého obdivu k italskému skladateli, který má začátek již v mládí, kdy jako výkonný hudebník interpretoval některé Vivaldiho houslové koncerty. S erudiicí jemu vlastní sleduje ve třech rámcových kapitolách (Kaleidoskop života, Panorama tvorby, Tvůrčí kontakty) osudy Antonia Vivaldiho jako hudebního skladatele, virtuózního houslisty a impresária na pozadí filozofie, estetiky a umění 17. a 18. století. Toto časové údobí je křížovatkou dominantního barokního stylu, rodícího se rokokového i klasicistního stylu. Rudolf Pečman předkládá prostřednictvím Vivaldiho charakteristiky všech těchto stylů a poukazuje na jejich vazby. Na mnoha místech uvádí na pravou míru některé historické nepřesnosti a mýty o osobnosti tohoto velikána hudby. Kniha vedle historických souvislostí obsahuje také analytickou část, která přibližuje a komentuje vybraná díla (kapitoly *Chef-d'oeuvre*, *dílo vpravdě mist-*

rovské, Shrnující postscriptum k nástrojovým koncertům). Dotýká se i vývoje forem, vzniku opery a rozvoje instrumentální hudby v 17. století (kapitoly Mezi oratoriem, operou a hudbou nástrojovou, Skladatel v koloběhu nástrojové hudby ad.). Stejně tak příležitostně obsahuje exkurzi do organologie, vývoje hudebních nástrojů (Mekka hudby a opery ad.). Velmi zajímavou pasáží je mimo jiné oddíl Tvůrčí kontakty, kde je Vivaldi konfrontován s J. S. Bachem, J. D. Zelenkou a kde se lze také dočíst o jeho dotecích s českými zeměmi a se Slovenskem. Zmíněny jsou dochované opisy Vivaldiho děl, jež byly nalezeny v klášterní knihovně ve slovenském Podolinci. Samozřejmostí je orientační přehled díla – výčet nejvýznamnějších opusů řazených podle druhu a žánru. Kniha je vybavena obrazovým materiálem, který vhodně doplňuje předkládaná fakta.

Bohaté prameny a použitá literatura (přes osm stran většinou zahraničních studií) svědčí o komplexním a objektivním monografickém zpracování.

Monografie je určena jak odborníkům, kteří zde naleznou množství cenných informací, tak široké veřejnosti, která získá ucelený přehled díky textu psaným srozumitelným, poutavým vypravěčským stylem. Rudolf Pečman zde opět nezapřel litou zkušenost popularizátora hudby.

Kniha je dedikována „všem, kteří oddaně odhalují velikost staré hudby a uvádějí ji v život, mezi nimi i česko-australské houslistce Ivaně Tomáškové-Nebeské, interpretky Vivaldiho“. Je posledním dílem prof. PhDr. Rudolfa Pečmana, DrSc., který náhle zemřel 16. prosince 2008.

M. SEDLÁČEK

* Pečman, Rudolf. *Vivaldi a jeho doba*. Brno: MU, Spisy Filozofické fakulty Masarykovy univerzity č. 373, 2008. 421 s.